

A Német Ex libris Egyesület 2025-ös évkönyvéről

Vasné dr. Tóth Kornélia

A tizenegy szerző tanulmányát felvonultató, Ulrike Ladnar és Henry Tauber által szerkesztett, nagyon szép kivitelű kiadványban az alaptematikához igazodva a bemutatott belső terek közt szerepel könyvtár (*Dr. Hans-Joachim Genge*), könyvkereskedés, antikvárium (*Vasné dr. Tóth Kornélia*), a ház urának dolgozószobája (*Tomas Ostermann*), zeneterem, zene-szoba (*Heinz Neumaier*), a képzőművész műterme (*Andreas Raub*), étterem (*Anke Polenz*). Különleges, „védett” terekről (illemhelyekről, orvosi rendelőről és középkori anatómiai színházakról, háló- és fürdőszobákról, gyóntatószékekről, telefonfülkékről) értekezik *Klaus Thoms*.

Több írás elmozdul a direkt belső terektől. *Siegfried Bresler* bemutatja Heinrich Vogeler több grafikáját, amelyek révén a belső terekből ablakokon át tekinthetünk ki a külső tájra. A kötet témáját metaforikusan értelmezve *Anne Büsing* az emberi és állati test anatómiáján keresztül a test belső üregeibe vezeti el az olvasót, számos orvosi témájú ex librist tárva elénk. *Dr. Johann-Peter Haasz*-sal külső térben mozogva utazást tehetünk Firenzébe, melynek történetét és művészetét számos grafika teszi tárgyává.

Az utolsó tanulmány, *Ulrike Ladnar* írása szintén csak érintőlegesen szól egy belső térről, egy régi dobozról,

A DEG-Jahrbuch 2025 címlapja

mely két – Henny Weil nevére szóló – grafika eredeti példányait rejtette, ezeket *Tomas Ostermann* felajánlotta az évkönyv számára.

Magyar vonatkozásai miatt kiemelt fontosságú a kötetben a *Kellner István* könyvkereskedői és könyvkiadói tevékenységéről, könyv- és ex libris gyűjteményéről írt tanulmány (*Ein Besuch in einer Buchhandlung – Exlibris von István Kellner, ungarischer Buchhändler und Kunstsammler* címmel), melynek szerzője is magyar, *Vasné dr. Tóth Kornélia*. *Kellner István* 1919. március 15-én Budapest IV. kerületében, a *Korona-herceg* (ma *Petőfi Sándor*) utca 10. szám alatt nyitotta meg könyvkereskedését, antikváriumát. Az üzlete és saját nevére szóló grafikák ikonográ-

fiájának gyakran ismétlődő eleme a szakma jelképeként a könyv, valamely művészjelkép, illetve a könyvkereskedés belső terének bemutatása. Ezek magyar grafikusai közt kiemelkednek *Divéky József*, *Gróf József*, *Conrad Gyula*, *Zádor István* és *Gara Arnold*.

A többi tanulmány is bemutat számos magyar vonatkozású ex librist, főként az anatómiai tárgyú írás, melyben *Vén Zoltán*, *Müller Árpád* és *Gácsi Mihály* alkotása is szerepel. A védett terek közt két grafika szintén *Vén Zoltán* metszőtehetségét dicséri. Másutt találkozhatunk még *Révész Kornél* és *Drahos István* egyegy témába illő alkotásával.

Az évkönyv érdekessége a kötetet tördelő és előállító *Utz Benkel* grafikusművész, a *DEG* alelnöke köszönetlapja *Henry Tauber* elnök részére, aki az idén mondott le 2016 óta viselt pozíciójáról.

A könyv igényesen megtervezett címlapjának középpontjában *Guido Balsamo Stella* zenei témájú ex librise látható *Hans G. Goldmann* részére, a hátlapon szereplő grafikák közt *Kellner István* egyik ex librise is látható *Conrad Gyula* grafikustól.

A kötet a szerzőket bemutató résszel zárul. A számos kultúrtörténeti érdekességet rejtő évkönyv beszerezhető a Német Ex libris Egyesülettől: exlibris-deg.de/jahrbuecher/.